Sayı: 44

Amcabey

ŞEKER BAYRAMININ TADI İ..

Tahmis !.

Harbi takibe mecal kalmadı zira yer yer,
Dağılıp artmada her gün bütün âlemde sefer:
Üzülüp boş yere zorlanma yazıktır, boş ver,
"Kim olur zor ile maksuduna rehyab-ı zafer?
Gam-ü şadi-i felek böyle gelir, böyle gider!.„

Güvenilmez bugün hiç kimseye galip diyerek,
Yenilir belki yarın, dikkati calip diyerek:
Kime vermiş Yaradan her şeyi, talip diyerek;
"Gelir elbette zuhura ne ise hükm-i kader
Gam-ü şadi-i felek böyle gelir, böyle gider!.„

Çıkılır sanma içinden bu işin böyle kolay,
Birbirinden daha baskın çıkıyor her bir olay,
Eğer emniyyete girmişse bütün çevre, dolay:
"Hakka tefviz-i umur et, ne elem çek, ne keder,
Gam-ü şadi-i felek böyle gelir, böyle gider!.„

Unumuz çıktı, şeker şimdi gözetler sırayı,
Bekleyen dervişe yaktırma yazıktır çırayı;
Taze şampanya deyip içmeli keskin şırayı;
"Kıl sözüm ârif isen gûş-i kabule gevher,
Gam-ü şadi-i felek böyle gelir, böyle gider!.„

İşi gel tatlıya bir bağla da, bitsin elemin,
Bayramın böyle çıkar lezzeti, ol bundan emin;
Şu öğüt düşmededir şimdi ucundan kalemin:
"Elemi kendüye zevketmedir âlemde hüner,
Gam-ü şadi-i felek böyle gelir, böyle gider!.„

Sağdıç

Uşak, A. T.'e

A. — Karikatür sanatına karşı olan hevesiniz takdire değer. Ancak bu işin ilerlemesi iki kabiliyetin inkişafına bağlıdır. Biri çizgi, biri nükte. Çizgi, bıkmadan, usanmadan ve bir metodla resim yaparak ilerliyebilir. Diğeri ise bir kültür işidir. Bilgi dağarcıklarını durmadan doldurmak icabeder.

«Hangi tiplere çalışayım?» Sorunuza gelince, hangi tip, bir karikatürcüyü ilgilendirmez ki...

"Arı„ müsteari ile mektup gönderen okuyucu:

— Şairler, aşksız, müziksiz, şarapsız geçen hayatı yaşamaktan saymazlar. 40 yaşına geldim, kadınla alâkam şeftali yemek lezzetini geçmedi. Radyo da tam musiki ihtiyacımı temin etmiyor. Şarabı az içtim, birşey anlamadım. Çok içtim, kendimi anlamadım, saz çalmayı tecrübe etsem mi, yoksa şeftali lezzeti ile iktifa etsem mi?..

A. — Evvelâ «aldanma ki şair sözü elbette yalandır» kadınlar, musikişinaslar ve inhisarlar duymasın, kırk yaşına kadar bu üç tatlı belâya müptelâ olmadığınız için sizi candan kutlarım Bay Arı!.. Kırkından sonra bunlardan hangi birine el atsanız tadına varamıyacağınız için boşuna zahmet olur!

Taksim, Akif Kutay:

— Gazetelerin biri birine kıyasla iyiliği, yüksekliği ne ile mümkündür, okuyucunun fazlalığı ile mi yoksa içindeki imzalarla mı?...

A. — Rivayet muhteliftir dostum. Bir gazetenin değeri herkese göre değişir. Meselâ bir ev kadını gazetenin mutfak rafına veya dolap içine serilebileceğini düşünerek ona kıymet verir! bir satıcı, gazeteyi kese kâğıdı yapabileceği için değerlendirir!... Gazetenin sahibi okuyucu fazlalığına, okuyucu ise gazetenin içindeki imzaların değerine bakar!..

Heybeliada, Melâhat:

— «Altmış sene yaşıyan kadın» karikatürünüz pek hoşumuza gitti. Bir de altmış sene yaşıyan erkeğin neler yaptığını görmek istiyoruz.

A. — Emredersiniz. Fakat erkek karakterini, kadın gibi bir tipte teksif etmek mümkün değildir. Hepsi bir cinsten olduğu halde, meselâ bir bobstil erkekle bir Salamon ayni erkek tipinde ifade edilemez. Halbuki kadın nerede ve ne durumda olursa olsun yine «kadın» dır.

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASÎ MİZAH MECMUASI

İDARE YERİ:
Cağaloğlu yokuşu, Amusluk Sokağı No. 15
Posta kutusu: İstanbul 555, Telefon: 20084
SAYI: 44 — CİLT: 2

Müessisi:
CEMAL NADİR GÜLER

ABONE ŞARTLARI:
Yurt içi: Seneliği 500, Altı aylığı 250 Kuruş
Yurt dışı: Seneliği 900, Altı aylığı 500 Kuruş
FİATI 10 KURUŞ

2 İLKTEŞRİN 1943

Dev Aynası

Vebâli boynumuza!..

Hatıralarının gözleri cumhuriyetten evvelisini göremiyen nesil, babalarının, hattâ ağabeylerinin masalları arasında bir de şunları dinlerler:

— Bugün birarada gezip tozduğunu, birarada çalışıp eğlendiğini, ayni kanunla ayni haklara erdiğini gördüğün şu erkekle kadın yok mu, işte onlar bir zamanlar ayrı dünyalarda yaşarlardı.

Eğlenceleri ayrı, gezmeleri ayrı, okulları ayrı, tiyotraları ayrı, denizleri ayrı, vapurda, trende, tramvayda yerleri ayrı... bir kelime ile talihleri ayrı idi.

Erkeklerin oturduğu yerde oturamaz, erkeklerin okuduğu yerde okuyamaz, erkeklerin eğlendiği yerde eğlenemezlerdi.

Bugün ancak masal olabilen bu, çeyrek asır evveline ait hatıralara inanmak zordur.

Şimdi çalgılı bahçelerde bira kadehi tokuşturan; parkta, sokakta kolkola gezen; okulda yanyana okuyan; tiyatroda, sinemada dizdize oturan; plâjda ayni kumda oynıyan; taşıtta omuz omuza gidip gelen erkekle kadının bir zamanlar iki ayrı dünya şartları içinde yaşadıklarına inanmak için genç dimağların çektiği zorluk gerçekten büyüktür.

Bereket versin, ölen âdetlerden birkaçı son günlerde canlandırılmış bulunuyor!..

Biri «Bayanlara mahsus deniz banyosu», biri de «Cuma ve Çarşamba günleri bayanlara mahsus sinema»!..

Bugünkü ışıklı hayat içinde dünkü karanlığa akıl erdiremiyen yeni nesil, bu iki hortlağa bakıp ana ve babalarından dinledikleri hatıraların birer masal olmadıklarını anlayacaklar!..

Fakat buna ne lüzum vardı?.. Böyle bir gerilemeyi icap ettiren sebep nedir?..

Bizce bu sebep ve lüzumu devrimin gevşekliğinde, inkılâba inansızlıkta aramak boştur. Sebep sadece, erkeklerdir!..

Onları yolda, gezmede, taşıtta, sinemada, tiyotroda, denizde, karada rahatsız ettik. Onları tekrar kapanmağa, birlik hayattan ayrılmağa zorlıyan bizleriz. Vebâli boynumuza!..

AMCABEY

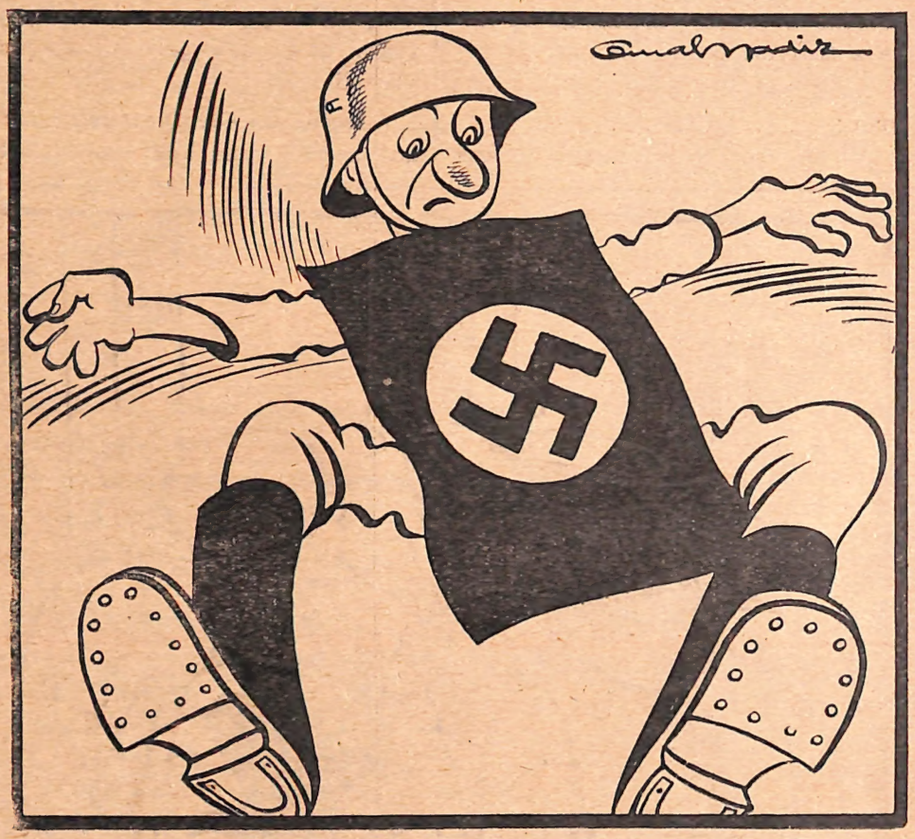

— Ben de amma yayılmışım ha!.. Çekiliyorum, çekiliyorum, halâ yorganın dışındayım!..

AMCABEY

Sevgili okuyucularının Şeker bayramlarını kutlar ve yakın bir günde şekerin ucuzladığını görerek bir bayram daha yapmalarını diler!..

Amcabeydem-sinsinger

UCUZLUK GREVİ

Yaz geldi, geçti...

Mevsim geçince turfandalar bollaşır, bollaşınca da ucuzlaşır. Meğer bu eski bir düşünüşmüş. Çünkü piyasada dehşetli bir ucuzlama grevi var. Turfandalar mevsimin yarısına kadar turfanda kalıyor. Sonra bir narh!..

Amma belediye narhı değil, esnafın narhı!..

Meselâ şu patlıcana bir bakın, kilosu seksenden başladı, otuzbeşte karar kıldı. Oysaki bu mubarek nesne vaktiyle kilo ile değil, tane ile satılırdı. Hattâ alay için:

— Nasıl olur, beş patlıcan bir kuruşa?.. denirdi.

Şimdi beş patlıcan bir kilo, yani tanesi on kuruşa geliyor. Kaç misli yükseliş.

Geçen gün edebiyatı falan bir yana bıraktık bunu konuşuyorduk. Şair Salih Zeki Aktay:

— Eskiden beş patlıcan bir kuruşa der, gülerdik; neden şimdi beş patlıcan altmış kuruşa deyip gülmüyoruz?.. diye sordu. Bir arkadaş:

— Faciaya gülünmez üstat! diye cevap verdi.

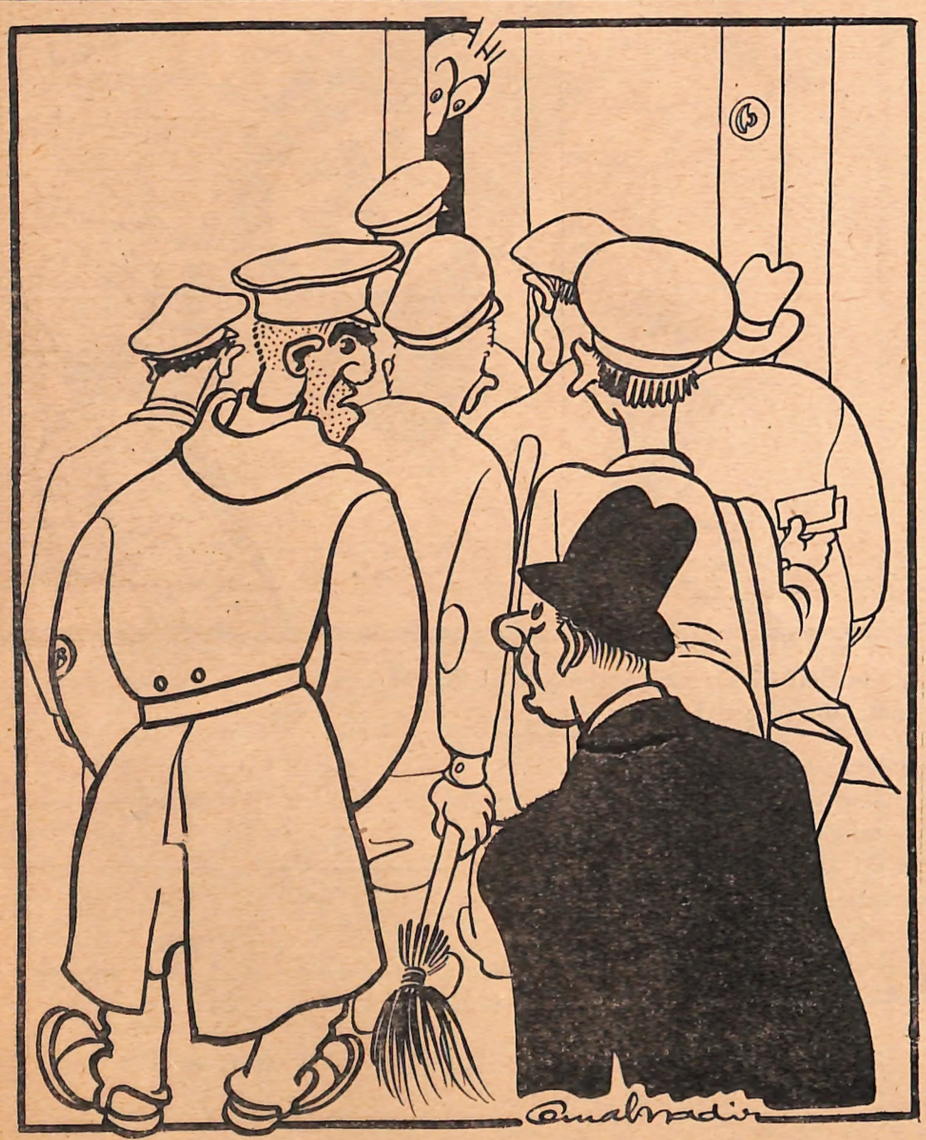

Ziyaretçi — Affedersiniz, bay Mehmet evde mi acaba ?.. Bayramını kutlıyacaktım !..

Kapıdakiler — Bayramını mı gurtlıyacahsın ?.. Hele biyol di bahalım, sen bekçi müsün, çöpcü müsün, yohsalım posta çavuşu musun, nesün ?...

UN İHTİYACI...

Hükûmet, halkın un ihtiyacını karşılamak için bugünlerde nüfus başına bir kilo un dağıtacak.

Bakkalda 170 kuruşa satılırken hükûmetin 44, 45 kuruşa un vermesine sevinmemek elde değil!..

Tramvayda bu meseleyi konuşuyorlardı:

— Bir kilo pek az!..

— Sen de buldun da bunuyorsun bayım. Evde kaç kişisiniz?..

— Bir köroğlu, bir ayvaz!..

— Eh, iki kilo, fena mı?..

— İki günde biter!..

— İdare edersin yahu!..

— İki kilo ile ne yapılır ki...

— Çok!., Balık tavası olur. Ciğer tavası olur. Arasıra da torbayı açar koklarsın!..

İKİYE KARŞI BİR!

Çavuş üzümü diye alıp eve getirdiği üzümün berbat bir şey olduğunu görünce bayın canı sıkıldı:

— Altmış kuruş ta para verdim!.. Küfedeki yığının dışa gelen tarafları âlâ çavuş görünüyordu. Demek ki ortası molozmuş!.. Vay köpoğlu vay... diye söylenip küfretti. Karısı:

— Ne duruyorsun, git, çat herife de aklı başına gelsin!.. diye akıl öğretti. Bay:

— Nasıl çatarım yahu, onlar iki kişi, ben bir!..

— Kimmiş o iki kişi?..

— Müstahsil köylü ile satıcı esnaf!..

YAZIK...

Tanin refikimize rakip sayılan sabah gazetelerinden birinin sahibi, yazı işleri odasına girdi. Sol elinde tuttuğu gazetenin hususî haberler sütununa, sağ eliyle şap şap vurarak, muharrirlere ateş püskürdü:

— Siz ne hayali kıt insanlrrsınız yahu!.. hiç biriniz oturup bir hususî haber yazamıyorsunuz, yazık size verdiğim paralara...

TAŞ!.

Yazan: Mahmut Yesari

Derin bir şaşkınlığı anlatmak için... taş kesildin deriz. Taş, dediğimiz katı nesne, insanların hayatına girmiştir. Dilimizden düşürmeyiz:

Taş çatlasa yaparım. — Ekmeğimizi taştan çıkarırız. — Deliğe taş ekme. — Çirkefe taş atma. — Taşı gediğine koy. — A, hanım, taş ölçerim. — Yapı taşı, yapıdan kalmaz. — Taş çıkartır. — Taş etti. — Bu taş bana mı? — Başını taşa vurma. — Başı taşa germek. — Başını taştan taşa vurma. — Şeytan taşlamak. — Babasına bir taş dikmedi. — Taş taş üstünde bırakmamak. — İti an, taşı hazırla. — Taş yürekli. — Bağrına taş basmak. — Ayıkla pirincin taşını — Taş yerinde ağırdır. — Taş gibi. — Arkasından sapan taşı yetişmez. — İtin ayağını taştan sakınma. Kaç türlü de taş var. Ziynet taşları:

Yüzük taşı. — Balgam taşı «eski Bektaşî kemerlerinde vardı». — Zebercet taşı. — Ak lâl taşı «armotome». — Su taşı «Esvaplara işlenir». — Peşmiye taşı. — Siyah ziynet taşı. Oyun taşları:

Beş taş. — Domino taşı. — Dama taşı. — Sapan taşı.

Mimarîde:

Alçı taşı. — Temel taşı. — Arduaz taşı. — Parke taşı. — Kaldırım taşı. — Yapı taşı. — Duvar taşı. — Malta taşı. — Moloz taşı. — Granit taşı. — Duvar kenar taşı. — Kaldırım kenar taşı. — Binek taşı. — Çakıl taşı. — Musluk taşı. — Kireç taşı. — Levha taşı. — Koza taşı. — Kilit taşı. — Kaygan taşı. — Ham alçı taşı. — Küngen taşı. — Kırma taşı.

Sanayide:

Mihek taşı. — Biley taşı. — Ustura taşı. — Cehennem taşı. — Göz taşı. — Mezar taşı. — Pehle taşı. — Pomza taşı. — Taşçı varyozu. — Taş ocağı. — Taşçı gönyesi. — Taşçı tokmağı. — Taş avan. — Taş billûru.— Çakmak taşı. — Kenef taşı. — Değirmen taşı. — Taşçı çekici. — Delikli taş.

Şiddetle alkışlanan bir konferanstan dönen Yeşilay başkanı Dr. Fahreddin Kerim:

— Âlem gene ol âlem, devran gene ol devran!..

Ticarette:

Çeki taşı. — Taş deri. — Yeşil damarlı bakır taşı. — Kayagan sert taş. — Akik çakmak taşı. — Taş kömürü. — Sarı taş.

Tababette:

Kan taşı, — Panzehir taşı. — Taş düşürmek. — Ak ciğer taşı. — Mesane taşı.

Taşlı sular:

Taş delen. — Koca taş.

Taşlı semtler:

Kız taşı. — Atlama taşı. — Nişan taşı. — Dikili taş. — Beşiktaş. — Kabataş. — Çemberlitaş. — Taş kasap. — Taşlık.

Taşlı hurafat:

Sabır taşı.

Matbuatta:

Taş basması. — Biri birine taş atmak «yani sitem»

Bazı müsemmalar:

Taş tahta. — Taş köprü. — Taş bina. — Mola taşı. — Kıble taşı. — Göbek taşı!

Piyesler:

Taş parçası, «Telif». — Taş taş üzerine «tercüme».

Cehaletime verin anlayamadığım taşlar da var:

(Arkası S. 10 da)

Hikâye

YENİ ZENGİNİN KARISI

Yazan: *PATAVATSIZ*

Allah, kimin varsa bağışlasın, bizim de kırkından sonra milyoner oluvermiş bir aile dostumuz vardır!.. Yani sonradan görme!..

Ne yapmıştır, ne etmiştir, nasıl zengin olmuştur... O ayrı hikâye!..

İşte bu sayın dostumuzla birlikte geçenlerde bir gün bir ziyefete çağırıldık. Uzak akrabadan bir zat kızını evlendiriyordu. Bu büyük ziyafet şehrin en büyük otelinin en büyük salonunda veriliyordu.

O güne kadar bir çok davetlere, resmî ziyafetlere gitmiş, törenlerde, şölenlerde bulunmuştum. Fakat hiç birisinde o günkü kadar heyecan duymamıştım. Hernedense bu davet beni pek heyecanlandırmıştı. O gün akşamı zor etmiştim. Sanki gelin olan kız benmişim gibi!..

Bu heyecan ne bu davette umduğum bir sürprizden; ne de yeni yaptırdığım tuvaletin keyfindendi. Bu heyecan, o güne kadar böyle bir davette bulunmamış olan milyoner karısiyle beraber bir sofrada bulunmak merak ve tecessüsünün doğurduğu ve ancak bir kadının duyabileceği acaip bir histi.

O gün hem işlerimle uğraşıyor, hem de «Kimbilir, diye düşünüyordum, ahırkapıdaki teneke evden birdenbire adadaki villâya sıçrayan; takunyadan mantar pabuça yükselen komşânım; ve onun kız, kadın ayırt etmeden her bayanın elini şapadanak öpüp alnına koyan beyi ne potlar kıracak, ne çamlar devirecektir...»

Arasıra da iyi tarafım tutuyor: «Bari gitmeseler!..» diye dua ediyordum.

Fakat duam kabul olunmadı ve o gece, sonradan görme dostlarımız, büyük otelin büyük salonunda boy gösterdile!..

Hem de ne gösteriş!.. Sayın bay ışıl ışıl fraklar, ipekli gömlekler içinde!.. İki elinin küçük parmağında da şimşekler çakan birer pırlanta yüzük. Frak yeleğinin üstünde bilek kalınlığında bir altın köstekle kurulmuş muhteşem bir mahya!..

Bayan da başka bir âlem!.. İyi yetiştirilmiş iki asma kabağı gibi yanlarından sarkan kolları, bileklerinden omuzlarına kadar şakır şakır altın ve elmas bileziklerle kaplı!.. Boynu ise kıymetli taş kolleksiyonu. Kolye kolye üstünde!.. Fazla olarak da boynundan geçirdiği bir kordonla gelinlik mineli saati sol memesinin üstüne iğnelenmiş!.. Zavallı kadın, bu pırıltılı kalıp içinde felce uğramış gibi, kımıldanacak halde değil!..

Ya yüzü gözü!.. Boya, boya boya!.. kendisini yakından tanıdığım halde ben bile asıl yüzünü hatırlamak için bir an düşündüm!.. Hakkı da var... Kırk senenin izlerini bir kadın yüzünden silmek kolay değildir. Bunun ne demek olduğunu biz kadınlar biliriz!..

Milyoner dostumuz tanıştığı kadınların ellerini öpüp başına koyduktan, karısı da kendine takdim edilen erkeklerle tokalaştıktan sonra mükellef yemek masasında kendilerine gösterilen yerlere oturdular.

İyi tesadüf... Masada karşı karşıya düştük. Eğer uzak düşseydim adetâ üzülecektim. Kocası da masanın başka bir köşesine, iki fettan tazenin ortasına yerleşmişti. Zengin bayanın iki yanında gene iki tanıdık erkek ve onların yanlarında da iki genç kadın vardı. Ve böylece masanın etrafı bir kadın, bir erkek davetli ile dolmuştu.

Bu iki genç kadından biri hakikaten güzeldi. Hele yüzü, baktıkça göz alan bir tazelikle parlıyordu. — Belki de bizim ahbap bayanın yapma güzelliği yanında bana böyle görünüyordu! —

İki erkek, aralarına düşen bu kuyumcu güzeline yanlarındaki güzel tazeleri takdim ettiler. Bu suretle samimî bir konuşma havası içinde yemeğe, içmeğe başlandı.

Karşımdakilerin bu vaziyette ne kadar eğlendiklerini bilmiyorum. Fakat benim keyfime diyecek yoktu!.. Böyle bir toplantıya ilk defa şeref veren bayanın «Asrîlik» gayretiyle ardarda yuvarladığı rakı kadehlerinden sonra

(Devamı S. 11 de)

BEKLENEN SEVGİLİ !..

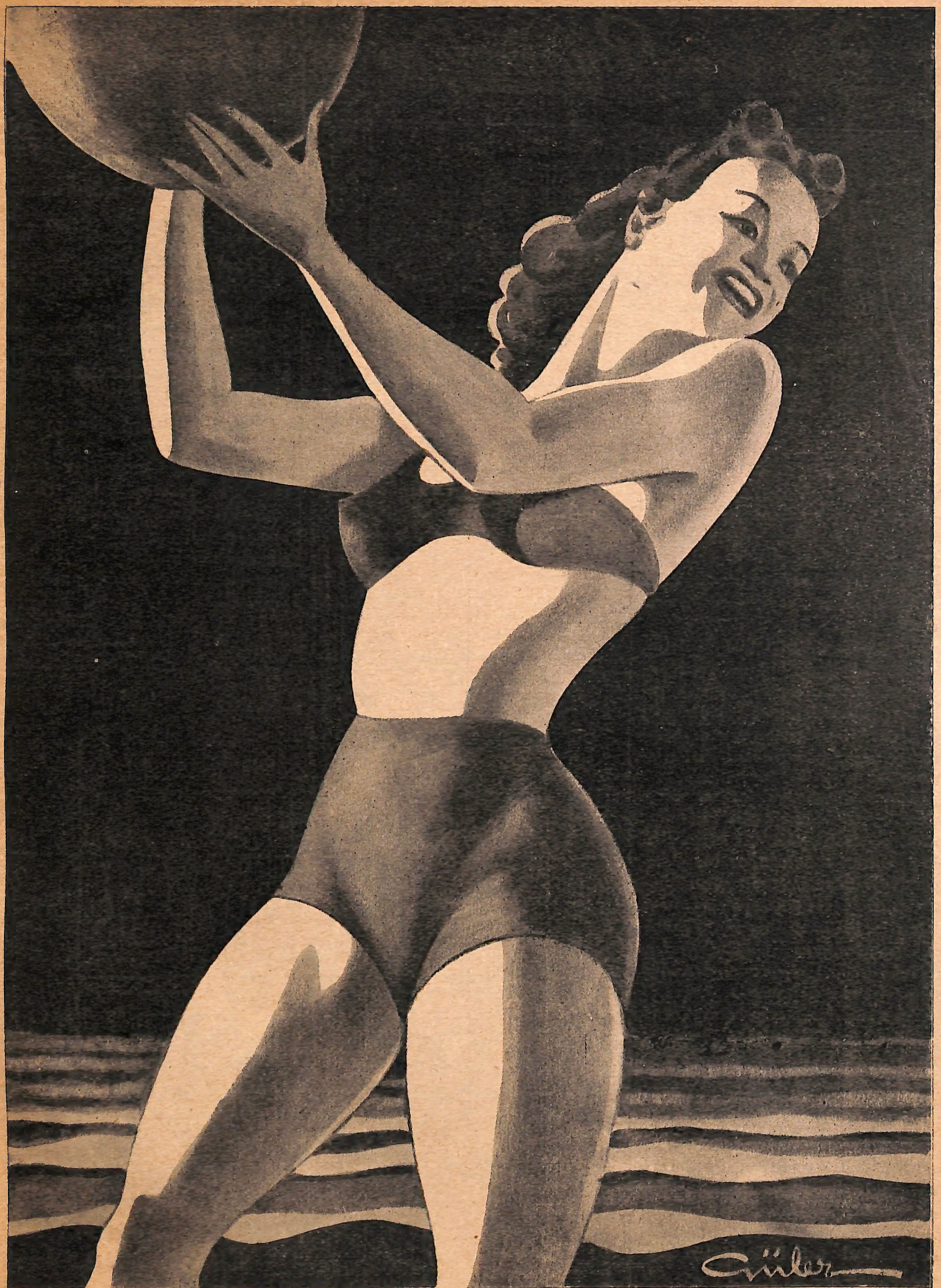

BAYRAM TOPU !..

Dünden, Bugünden:

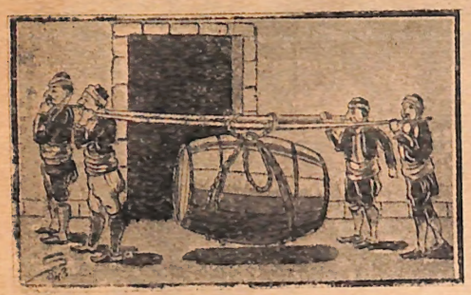

SIRIK HAMALLARI

Yazan: Sermet Muhtar Alus

En kaynaştıkları semt Sirkeci gümrüğünün önüydü.

Kalabalık caddelerde boyuna:

— Destur!.. Varda!.. Savulun!.. bağırtıları duyulurdu.

O anda yaya kaldırımına kendini atmazsan demir külçesi sertliğinde bir omuz, çelik balyoz gibi bir kol, abanoz kesilmiş kaskatı bir bacak küttedek bindiriverir, seni yere devirir gider.

Hepsi minare kırığı gibi kişilerdi. Başlarında kalıpsız bir fese sarılı yemeni; sırtlarında çapraz düğmeli camadan; bellerinde kulaç kulaç kuşak; bacaklarında kısa potur üryan göğüslerinde fırça gibi kıllar; baldırlar çıplak.

Mavuna direğinden farksız sırığa beşyüz okkalık fıçıyı asmış, biri önde, öbürü arkada geçerler. İki sırığa, şimdiki taksiler büyüklüğünde, bin okkalık balyayı takmış, dördü gözükürler. Dört sırığa, yeni kübik apartımanların odaları genişliğinde, beş bin okkalık dengi ilmeklemiş, sekizi sökün ederler.

Hepsi soluk soluğa; alınlarından zırıl zırıl terler boşanmada.

Yükü kaldırışın, yolu tutuşun usulü, erkânı vardı: Emir, takım başında; öbürleri de önde, arkada aleste durup beklerler. (Hayda!) kumandası gürleyince, sırık uçlarını kavrar kavramaz yallah omuzlara!..

Yürürken ayaklar biribirine uyacak; hep sağlar sonra sollar atılacak. Yük yaylândırıla yaylândırıla, bir tempo güdülecek. Saniyenin yarısının yarısı miktarı şaşırdın mı bütün takımın düzeni alt üst. Belkemikleri köprücükler harap!..

(Arkası S. 11 de)

ASRÎ HAMALLAR!

Yazan: Hikmet Feridun Es

Şimdi onlar, istasyonlarda, iskelelerde lâstikli ve dört tekerlekli arabalarla yüklerini ite ite götürürken Taksim gezisinde çocukları dolaştıran sarışın Alman dadıları hatırlatıyorlar!..

Fakat öyle dadılar ki gür bıyıklar ıslatılmış parlatılmış ve dimdik yukarıya kaldırılmış; kudretten ondüleli siyah kıllarla süslü kollar sıvalı, arabalarını oradan oraya koşturup duruyorlar!..

Her meslekte olduğu gibi bunda da büyük ilerleme görülüyor. Hamallığın çeşitleri, sınıfları çoğaldı. Hattâ içlerinde bisikletlileri bile var. Arkası yüklü acaip bir bisikletle bazen modern bir hamal, fırt diye yanımızdan geçip gidiyor!..

Yaşlı bir sırık hamalının, oğlunu böyle bisiklet üstünde yük taşıyıp hamallık eder görünce:

— Üle Musa!.. Hamallığın namusunu iki paralık ettin!.. diyerek düşüp bayıldığı rivayet edilir!..

Fakat asıl 300 kiloluk yük altında adımlarını birbirine ayarlıya ayarlıya yürüyen eski hamallar, bugün bebek dolaştırır gibi parmaklarının ucu ile araba çeken modern meslektaşlarını görselerdi, hayretlerinden palabıyıkları dökülürdü!,,

Bütün bu değişikliğe rağmen «Arkalık» denen ve her ne hikmetse yalnız bizim memlekette olan nesneden bir türlü vazgeçmiyorlar. Hattâ bu mübarek, zaman zaman günün en mühim meselesi oluyor. «Arkalık» kaldırılmalı mı, kaldırılmamalı mı?.. konusu üstünde yazılar yazılıp anketler yapılıyor!..

Gerçi «Arka» ile «Arkalık» ın pek

(Arkası S. 11 de)

AK'LA KARA

Bayram tebrikinde !..

CENNETTE CEHENNEM !...

Şair Gubari kadınlardan nefret ederdi. Öldüğü zaman, garip bir tesadüf ile, Cennet Hatun mescidinin mezarlığına gömüldü, devrin zarif bir şairi de şu beyti söyledi :

Cennet kadın mezarına kondun Gubari
Sen şimdengeru çek imdi cehennem azabi !

İLTİCA

Şamlı şair Mantıkî, hemşerilerinin aleyhinde yaptıkları dedikodulardan kurtulmak için Şamdan Halebe kaçmış o sırada Halep valisi bulunan Ököz Mehmet Paşa kapısına girmiş ve şu kıtayı da Şamdaki düşmanlarına göndermişti :

Şamda bilmediler kıymetimi,
Hicret ettim Halebüşşehbaya,
Harların çiftei iz'acından,
İltica ettim Öküz Paşaya !...

MUAMMALAR !...

Divan edebiyatında muammacılık denilen bir şey vardı ; her hangi bir vaka yahut bir isim, çeşitli kelime ve harf oyunlarile bir bilmece gibi sorulur ; muammaları çözenler de aynı vezin ve kafiye ile cevap vererek muamma sahiplerini mat ederlerdi.

Yavuz Sultan Selim devri şairlerinden bir Revani Çelebi vardı ; muamma meraklısı idi, fakat pek ustalıklı başaramaz, muammaları ekseriya soğukça düşerdi ; onun muammalarını çözenler de cevaplarında Revani Çelebiye alaylı nükteler savurmaktan kendilerini alamazlardı.

Lâpa lâpa kar yağan bir kış günü için Revani Çelebi şu muammayı yazmıştı :

Felek kapladı altın şemidanı
Gümüş pervaneler tuttu cihanı !?

Şair Sücudi Revani Çelebinin muammasını şu beyitle çözdü :

Soğuk sözlerle dondurdun cihanı
Başına karlar yağsın hey Revani !

* * *

Aşağıdaki muamma, eski zaman tarihinde çok meşhur bir vaka hakkında Koca Ragıp Paşa tarafından yazılmıştır. Çözen okuyucularımız arasında kur'a çekerek kazanan üç kişiye, bu fıkraların muharriri olan arkadaşımızın imzalı birer eserini hediye edeceğiz :

"Su kilit ağaç anahtar
Kuş kaçtı, avcı tutuldu !?"

(Dikkat : Cevaplar 15 birinciteşrin 1943 tarihine kadar « Bakî kalan » rumuzile idaremize gönderilebilir.)

60 SENE YAŞAYAN SALAMON

15 Sene Fransızca konuşur !..

15 Sene İtalyanca konuşur!..

15 Sene İngilizce konuşur...

60 Sene yurt arar !..

15 Sene Almanca konuşur...

60 Sene para sayar !..

(*Gelecek sayıda :* 60 SENE YAŞAYAN ŞOFÖR)

AÇIK TEŞEKKÜR !

Dün, ilk müracaatimi kabul ile «Benzinim yok, motor bozuk...» gibi beylik mazeretler serdetmeden beni otomobiline alıp evime götüren ve evin kapısında bağırıp çağırmadan taksi saatinin yazdığına razı olan şoför Bay Mehmede alenî teşekkürlerimin bildirilmesini Sayın Amcabeyden dilerim. Teşvikiye : *Recep Gür*

Amcabey ve Negüs

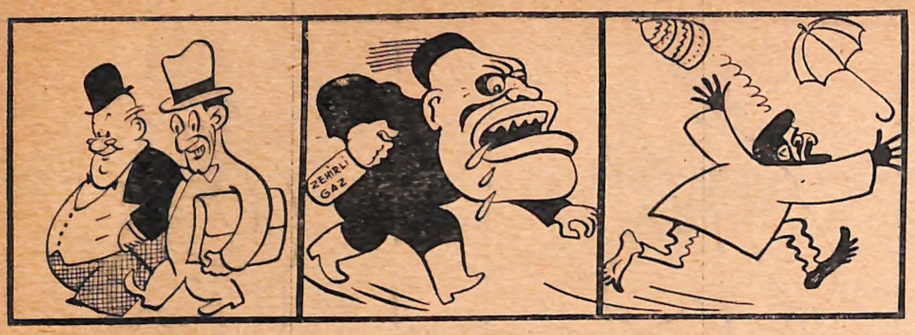

— Bu harbin ilk talihli kıralı Habeş kıralı oldu Amcabey...

... Adamcağız Mussolininin elinden yakayı kurtarıp...

... Kendini Londraya dar atmıştı...

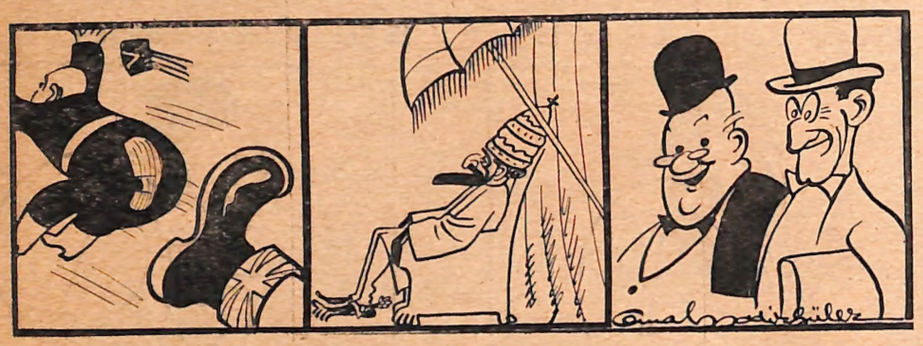

... Fakat, tez elden hasmın kârı tamam edilince...

... Tekrar gidip tahta oturdu. Şimdi de Mareşal Badoglio'yu istiyormuş !.. Acaba ne yapacak ?..

A. — Kimbilir, belki, kaybolan tebaasını aramak için mareşalın midesine bakacaktır !..

(Lâf torbasından devam)

Tek heceli kelime amma, derinliğine bakın: İnsan, dokundukça, kurcaladıkça sertliğini anlar. Ufalırsa kum olur, biraz büyüdümü kayalaşır, daha toplandımı dağ kesilir...

Çocukluğumda, bacım beni, sokağa çıkarır gezdirir. Yolumuz, bazan dikilitaşa düşerdi. Dikilitaşın kaidesindeki kabartmaları gösterir:

— Bak, bunlar, analarına, babalarına pay vermişlerde taş kesilmişler, derdi.

Şu üzerinde hayat bitmeyen tabiat zerresinin insanların varlıklarına karşı tesir ve nufuzunu görüyor musunuz?

İnsan güzelliğini, taşla tesbit ediyoruz. Müzelere bakınız. Taştan ev yapıp sığınıyoruz, hayatımızı koruyoruz. Sonra da bunca nimetlerini hiçe sayıp, birine kızdık mı:

— Taş kafalı, diyoruz.

Taşmak mastarı, her halde (taş) tan gelmiyor. Çünkü taş taşmaz. Taşın, taşkınlığı yoktur. İnsanlardan terbiyelidir.

Mahmut YESARİ

AMCABEY'in Mizahî Romanı: 13

Yazan:
Sermet Muhtar Alus

Banker Arif!

İşte böyle İstanbul halkından zengin, sonradan görme, üç beş kuruşu bir kenara saklamış, o parayı da edinemediği halde borç harç ederek cakaya yeltenen, berikilerle yarışa çıkan kimselerin Suadiyeyi başta taşıdıkları bu senelerdeyiz.

Asfalt caddeden deniz kıyısındaki Mustafa bey gazinosuna sapan köşenin yüz, yüz elli adım gerisinde, yeni yapılan köşklerin hepsinden bambaşka, belki bütün dünyada hiç görülmemiş bir bina göze çarpıyor; çarpar çarpmaz da ağızları açık bırakıyor.

Pek çok para harcandığı besbelli. Eski zamanlar, yani altın devri olsa, torba doluları liraya çıkmış denilir. Buna da paket doluları beş yüzlüklere, binliklere mal olmuş diyelim.

Tıpkı vapur şeklinde; hem de «Gül Cemal» modelinde. Bahçenin ortasına up uzun yapılmış. Bir ucu vapur burnu gibi dümdüz; öbür ucu dümen ve uskurun üstü gibi yusyuvarlak. Zemin katı boydan boya siyaha, altı kırmızıya boyalı. Etrafına yemyeşil çimen, aralarına mavi mine çiçekleri dikilmiş. Karşıdan bak, sanki denizde gibi.

Vapurun bordasında asma merdiven, yukarısında kapı olur, yolcular girip çıkarlar ya; bunda da merdiven yana yapışık; on, on beş basamak çıkınca kapı geliyor. İçinde oturanlar, gelen giden misafirler oradan işliyor.

Sıra pencereler değirmi değirmi, vapur lombozlarının aynı. İkinci kat baştan başa beyaz renkte; birinci mevki kamaraların örneğinde. Önünde güvertevari balkon. Şimdi dört köşe pencereler, kapılar. Hatta kenarında indirilir kaldırılır tente bile var.

Daha yukarı kata çıkalım: Kaptan kamarasının tıpatıp eşi bir cihannüma; solunda iki siyah baca. Birisi köşkün kalorifer ocağına, öbürü mutbağına mahsus. Önde, arkada iki direk. Gül Cemalinkiler dört ise de artık ikisi eksik olsun. Bu direklerde bir çok ip, kimi radyo anteni kimi de bayraklar için.

Kadıköyü hava gazının tutarağı tutup borularda nefesi kesildiği sıralar. mutbağın demir sobasına maden kömürü atılınca, bacanın biri duman savurup tıpkı fayrap etmiş bir vapura benziyor. Havalar soğudu mu kalorifer yakılacak elbette. O zaman ikinci baca da tütecek; folisbiti tutmuş hali alacak.

Hele çocuk, bahar spor, zafer, cumhuriyet bayramları gibi günlerde direklere renk renk bayraklar asılınca, küpeşte makamındaki fır dolayı balkona ampuller takılınca donanmış vapurlardan farksız olacak.

(Arkası var)

(Hikâyeden devam)

çatalına taktığı mezeleri yanındaki bayların ağızlarına sokması; arasıra bir oyun havası tutturarak iki elinin manikürlü parmaklarını başının üstünde şaklatması görülecek şeydi!..

Derken lâf güzellik bahsine döküldü. Geldiğinden beri, yeni tanıdığı güzel kadınları süzmekten geri durmıyan bayan, nihayet dayanamadı, yanındaki erkeğin göğsüne yaslanıp güzel yüzlü tazeye uzandı:

— Maşallah cildiniz pek güzel hemşire, dedi, her halde yüzünüze bir şeyler sürüyorsunuzdur, değil mi cicim?...

Güzel taze bu pek yersiz, adetâ mahrem soruya oldukça içerledi ve zorla gülerek:

— Elbette, dedi, her sabah hususî bir ilâçla pansıman yaparım!..

Ve bir an, tazenin melek gözlerinin yerinde bir çift şeytan gözünün parladığını farkettim.

— Her sabah, diye sözüne devam etti, tentürdiyotlu su ile pansıman yaparım!..

Milyoner karısı bir sır gibi yavaş sesle tevdi edilen bu güzellik eksirini ezberlemeğe çalışırken hepimiz kahkahalarla gülüyorduk...

***

Ertesi akşam, milyoner karısının, yüzü gözü sargılar içinde hastaneye kaldırıldığını öğrendik!

PATAVATSIZ

(Dünden devam)

— Haso yerinde say!.. Memo sallan!..

Avazeleriyle yola revanken, karşıdan bir nara:

— Aaaayt!..

Sırtında al ceket, elinde harbi, bir yangın köşlüsü.

Bunu duyar duymaz fıçıyı, balyayı, dengi ilk rastlanılan emin bir yere bırakır bırakmaz alayı çil yavrusu!..

Çünkü Belediye daireleri tulumbalarında kayıtlılar; ikinci zanaatları da omuzdaşlık. Kahvelerine koşup dizlikleri giymeleriyle tulumbayı kaldırmaları bir olurdu.

Sermet Muhtar Alus

(Bugünden devam)

yabana atılacak şeyler olmadığı da muhakkak!..

İstanbul hamalları, yeryüzünde herkesin hiç değilse manevî bir «arkalık» taşıdığını gördükleri için olacak, şu meşin arkalıkları bir türlü bırakamıyorlar!..

Lâkin bunlar da kolay kolay bırakılacak şeyler değildir hani!.. Bazen iç muşambası sökülünce insan bir altın kasası karşısında kalır, yerlerinden oynıyan sarı liralar şıkır şıkır ayakların dibine dökülür!.. Gazetelerde böyle «Arkalık - kasa» lara dair az hikâyeler mi okuduk?..

Hikmet Feridun ES

Sahibi : SERMET MUHTAR ALUS
Neşriyat Müdürü : RIZA YÜCER
Basıldığı yer : HALK MATBAASI

Necip Fzail Kısakürek
tarafından çıkarılan Haftalık, siyasî ve edebî
BÜYÜK DOĞU
Türk mecmuacılığında bir merhale olmuştur !

KULAK, BOĞAZ, BURUN
hastalarına şu adresi veriniz, iyilik etmiş olursunuz :
Dr. Opr. ORHAN TOROS
Taksim, Talimhane, Geyik Apt.
Kat : 1 Tel. : 40070

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

SAYI: 44

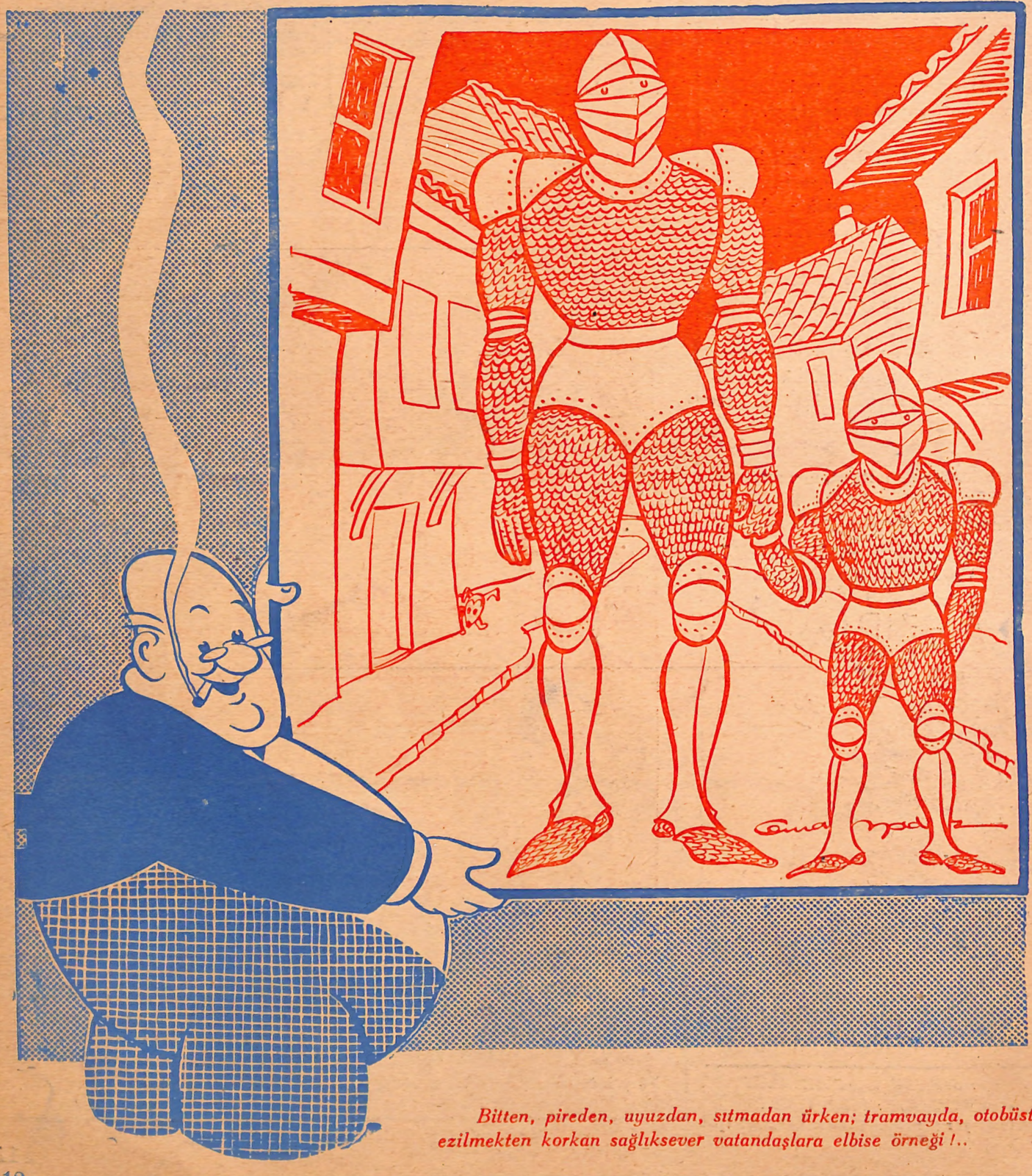

Bitten, pireden, uyuzdan, sıtmadan ürken; tramvayda, otobüste ezilmekten korkan sağlıksever vatandaşlara elbise örneği !..